

Sterk en toegankelijk jongerenwerk en straathoekwerk in Amsterdam

Ontwikkelagenda voor 2019 - 2022

THEMALL
JONGERENWERK

**Street
corner
WORK**

Combiwel

De kracht van
wij samen

DOCK
werk

1) Waarom deze ontwikkelagenda?

Naar de middelbare school, verder leren, zelf geld verdienen, experimenteren met seks, drank en drugs, een eigen mening hebben, steeds meer keuzes zelf maken, zelfstandig wonen; er verandert veel bij het volwassen worden. De meeste jongeren leren dit met wat vallen en opstaan vanzelf. Ze groeien op eigen kracht en met ondersteuning van ouders en vrienden op tot zelfstandige volwassenen die volwaardig hun plek vinden in de samenleving. Maar niet voor alle jongeren is dit vanzelfsprekend. Een deel van de jongeren heeft extra ondersteuning nodig. Zij zijn kwetsbaar doordat ze op één of meerdere leefdoelgebieden problemen hebben. Thuis in het gezin, op het gebied van leren, werken, sociale relaties en zelfredzaamheid. Het eigen netwerk van deze jongeren is veelal beperkt en soms ook de oorzaak van hun worsteling om hun plek in de maatschappij te vinden. Het aantal jongeren met problemen neemt toe, de problematiek wordt zwaarder en de inzet van jeugdzorg stijgt. De criminaliteit onder jongeren verhardt en verjongt. Korpschef Akerboom bepleit een aanpak dichtbij de jeugd, in de wijken. De polarisatie onder jongeren neemt toe zo signaleert het Verweij Jonker Instituut, iets wat onze werkers dagelijks zien in hun werk met jongeren.

De urgentie om versterkt in te zetten op jongerenwerk, straathoekwerk en de preventie van jeugdcriminaliteit is groter dan ooit. Het college heeft hier in haar programma dan ook terecht een prioriteit van gemaakt. Het college zet in op preventie en investeert in een laagdrempelige, sterke sociale basis in buurten. Door bijvoorbeeld vroeghulp aan kwetsbare gezinnen te organiseren; ouders en kinderen begeleiden bij opvoeden, opgroeien, schulden en werk. Dat vraagt een omslag van zorg naar preventie. Van hulpverlening naar jongerenwerk en straathoekwerk; dat werkt aan talentontwikkeling en 24/7 aansluit bij de leefwereld van jongeren. Dat voorkomt problemen voor de toekomst. Uit recent onderzoek blijkt dat de inzet van jongerenwerkers het leven van jongeren verbetert en jeugdzorgkosten doet dalen¹.

Op 26 februari 2019 schreef het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam een brief aan de Raadscommissie². Hier gaat men in op de noodzaak van extra inzet op jongerenwerk en het ontwikkelen van een plan van aanpak voor versterking van het jeugd- en jongerenwerk tot 2022. Het plan van aanpak verschijnt naar verwachting in het najaar van 2019.

De meeste inzet gaat wat ons betreft naar de gebieden waar de opgave het grootst is. Data over de staat van de jeugd in relatie tot armoede, kans gelijkheid, schooluitval, (jeugd)hulp en overlast moeten bepalend zijn voor de prioritering van het jongerenwerk en straathoekwerk (en de inzet vanuit Ouder en Kind Teams, Flexibel Preventief Aanbod Jeugd en gespecialiseerd aanbod) in de stad.

De organisaties die jongerenwerk en straathoekwerk bieden in Amsterdam³ zien dezelfde urgentie als het college en vinden dat het tijd is woorden om te zetten in daden. We hebben de handen in één geslagen en een ontwikkelagenda opgesteld die we samen met het college willen uitvoeren. Deze ontwikkelagenda geeft aan waar wij ons sterk voor willen maken, wat er volgens ons nodig is voor jongeren in de stad.

We staan klaar om ons werk verder te ontwikkelen en nog beter in te laten spelen op de opgaven in de stad. Sterk en toegankelijk jongerenwerk is robuust en duurzaam aanwezig in de wijk. We realiseren ons dat daarvoor keuzes nodig zijn, zoals een andere verdeling van de middelen over de stad, maar zeggen daar meteen bij dat het daadwerkelijk aanpakken van de opgave die er ligt ook simpelweg extra inzet en daarmee geld vraagt.

Sterk en toegankelijk jongerenwerk en straathoekwerk draagt bij aan het welzijn en de ontwikkelkansen van jongeren, draagt bij aan preventie, signaleert en verwijst door en draagt zo ook bij aan het 'klein houden wat klein kan blijven'. Dat gun je ieder kind en elke ouder en opvoeder.

¹ Verweij en Jonker, juni 2019. Naast de jongeren. De staat van professioneel jongerenwerk in Nederland.

² Gemeente Amsterdam, 29 februari 2019, Aan de Raadscommissie Zorg, Jeugdzorg en Sport. Brief van S. Kukenheim, Wethouder Jeugd. Over de besteding coalitiemiddelen jongerenwerk en preventie.

³ Combiwel, DOCK, Dynamo, Stichting Volksbond Streetcornerwerk, Swazoom, The Mall de Baarsjes.

2) Wat is het jongerenwerk en straathoekwerk?

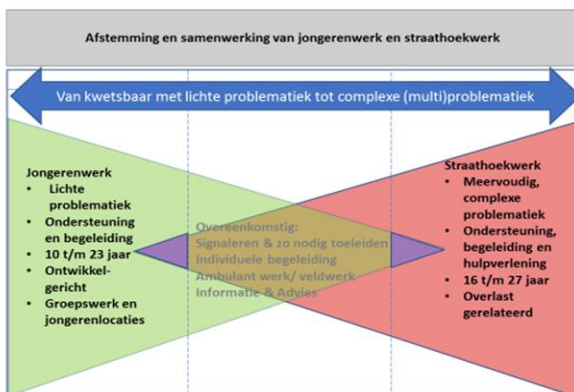
Het jongerenwerk en straathoekwerk zijn in de sociale basis ontwikkelingsgerichte, preventieve samenwerkingspartners. Jongeren- en straathoekwerkers bieden jongeren perspectief, wanneer zij thuis of op school en werk vastlopen, beschermen tegen criminaliteit en uitval en zorgen voor veiligheid. Een sterke sociale basis 'jeugd' is in alle buurten een noodzakelijke basisvoorziening. De jongeren- en straathoekwerkers vullen elkaar aan, werken samen en zetten zich in voor de jongeren die dat nodig hebben.

2.1 Jongerenwerk en straathoekwerk vullen elkaar aan

Het jongerenwerk is gericht op de begeleiding van jongeren bij het volwassen worden. Het is een laagdrempelige voorziening voor jongeren van 10 tot en met circa 23 jaar. De praktijk leert dat vooral kwetsbare jongeren gebruik maken van het jongerenwerk; er is iets aan de hand, thuis, op school of op straat. In het jongerenwerk is de behoefte van de jongeren leidend. De benadering is gericht op wat jongeren kunnen en willen leren in plaats van op wat niet lukt en op wat beter kan. Jongerenwerkers bouwen een betekenisvolle relatie en vertrouwensband op met de jongeren. Ook ouders kunnen bij de werkers terecht met vragen. De jongerenwerkers geven ouders advies en informatie over de leefwereld van de jongeren.

Het straathoekwerk is van ontplooiing tot en met hulpverlening voor jongeren en (jong)volwassenen actief in de keten. Straathoekwerkers richten hun aanbod vooral op jongeren met meervoudige, complexe problemen in de leeftijd range van ongeveer 16 tot 27 jaar. Deze kwetsbare jongeren zijn vanwege hun problemen de verbinding met de samenleving kwijtgeraakt. Denk aan zorgmijders, jongeren die de criminaliteit in dreigen te gaan of waar radicalisering dreigt.

Straathoekwerkers hebben expertise in het signaleren van (overlast gevend) gedrag van deze jongeren en hebben handvatten om contact met hen te maken. Zij motiveren jongeren tot het aanvaarden van hulpverlening en zorgen voor het toeleiden naar scholing en werk. Straathoekwerkers bieden naast ondersteuning en begeleiding ook hulpverlening. Zoals bemoeizorg in gezinnen, screening en toeleiding naar maatschappelijke opvang.

2.2 De basis van jongerenwerk en straathoekwerk

- **Jongeren (her)kennen**

Jongerenwerkers en straathoekwerkers zijn zichtbaar en benaderbaar. Ze doen hun werk daar waar de jongeren zijn; op straat, op school, in de buurt, in jeugdaccommodaties en steeds vaker online en op sociale media. Jongeren- en straathoekwerkers werken outreachend. Zij zijn bij uitstek goed in het vinden, verbinden en bereiken van jongeren die ondersteuning nodig hebben. Ook als jongeren voor andere voorzieningen of professionals moeilijk bereikbaar zijn of dreigen uit (te) vallen. Andersom herkennen de jongeren de werkers ook. Deze wisselwerking zorgt ervoor dat jongeren in beeld zijn en (preventieve) ondersteuning krijgen.

- **Leefwerelden verbinden**

Jongerenwerkers en straathoekwerkers leggen contact met jongeren. Dat is hun expertise. Ze sluiten aan bij de (snel veranderende) leefwereld van jongeren en maken van daaruit verbinding met hen en hun omgeving. Door deze unieke positie van de werkers leggen zij dwarsverbanden tussen de verschillende leefmilieus van gezin/thuis, school, arbeidsmarkt en omgeving/buurt. Jongerenwerkers en straathoekwerkers voorkomen dat kwetsbare jongeren de aansluiting met de samenleving (verder) verliezen en afglijden naar een marginale positie, criminaliteit of radicalisering.

- **Voorkomen en normaliseren**

Jongerenwerkers en straathoekwerkers versterken zelfkennis, weerbaarheid, veerkracht en zelfredzaamheid bij jongeren. Jongerenwerkers doen dit via sociale talentontwikkeling en het organiseren van activiteiten in groepsverband. Zowel jongerenwerkers als straathoekwerkers staan als 'coach' naast de jongeren, zodat zij zelf aan hun problemen werken. Veel hulpvragen van jongeren worden in een vroegtijdig stadium gesignaleerd en opgepakt. Hierdoor wordt voorkomen dat problemen ernstiger worden. Naast de meerwaarde voor de jongeren zelf, levert dit ook een (kosten)besparend effect op voor de gemeente, maar ook voor scholen, politie en zorgverzekeraars.

- **Signaleren en toeleiden**

Jongerenwerkers en straathoekwerkers hebben een brede blik en zien de jongeren in de context van hun omgeving zoals met vrienden, opvoeders, school en andere invloedssferen. Zij zijn getraind in het signaleren van (onderliggende) problematiek en kunnen zo nodig direct doorpakken. De werker schakelt tijdig een collega uit de eerste of tweedelijnsvoorzieningen in. Hierbij is de vertrouwensrelatie van de werker met de jongere van grote betekenis. Vooral wanneer de motivatie voor hulp of steun uit het eigen netwerk ontbreekt.

- **Samenwerken in de buurt en in de keten**

Het jongerenwerk en straathoekwerk is aanwezig in de sociale basis. Vanwege hun aanwezigheid in de buurt en kennis over kwetsbare jongeren en gezinnen vormen zij een belangrijke samenwerkingspartner voor gebiedspartners (bijv. onderwijs, sportclubs) en wijkteams (buurtteams sociaal en Ouder- en Kind Teams). Hiermee kan snel geschakeld worden om escalatie van problemen te voorkomen.

Er zijn korte lijnen naar het onderwijs, het Jongerenloket, aanbieders van stageplekken en de dienst Werk, Participatie en Inkomen. Een deel van de jongeren in een kwetsbare positie heeft geen betaald werk, volgt geen onderwijs en worstelt met complexe problemen (verslaving, schulden, dak- en thuisloosheid). Jongerenwerkers en straathoekwerkers ondersteunen en motiveren jongeren om deel te nemen aan de arbeidsmarkt. Door te bemiddelen naar stages en jongeren te ondersteunen bij het zoeken en vinden van werk.

Jongerenwerk werkt samen met basisonderwijs (vooral via ouderkind adviseurs op basisscholen). Jongerenwerk en straathoekwerk werken samen met het voortgezet onderwijs (vooral de MBO-jeugdteams en ROC's). Ook hebben jongerenwerkers en straathoekwerkers korte lijnen met de gespecialiseerde (jeugd)zorg als dat nodig is, zoals verslavingszorg of geestelijke gezondheidszorg. Doordat straathoekwerkers een intensieve hand in hand begeleiding kunnen bieden is de kans groot dat deze verbinding naar gespecialiseerde zorg ook succesvol verloopt. Er wordt nauw samengewerkt met de partners in Jeugd & Veiligheid in de stad, zoals politie en straatcoaches van Stichting Aanpak Overlast Amsterdam. Zo zijn er afspraken over het in beeld krijgen van overlast gevende groepen en hoe daar informatie over uit te wisselen. Er wordt samen de-escalerend gewerkt in situaties die bedreigend zijn voor jongeren, werkers en voor de buurt.

- **Professionals met vakkennis**

Onderzoek naar de inzet van werkers en hun individuele begeleiding wijst uit dat het jongerenwerk een positieve bijdrage levert aan de persoonlijke ontwikkeling van jongeren, maatschappelijke participatie en overlast door jongeren voorkomt. Jongeren- en straathoekwerkers versterken jongeren en hebben een grote toegevoegde waarde voor een sterke sociale basis in buurten.

Het succes van het jongerenwerk en straathoekwerk valt of staat met de kwaliteit van de werkers. Alle jongerenwerkorganisaties en het straathoekwerk in Amsterdam zijn dan ook lid van Youth Spot; het Lectoraat Jongerenwerk van de Hogeschool van Amsterdam. Dit lectoraat is een partnerschap van de Hogeschool van Amsterdam met aanbieders en opleidingen binnen en buiten Amsterdam.

Via kennisontwikkeling (volgens de driehoek van: onderwijs, beroepspraktijk en wetenschap) wordt gewerkt aan de professionalisering van het vak. De laatste jaren is flink geïnvesteerd in de wetenschappelijke onderbouwing. Binnen Youth Spot zijn bestaande methodieken beschreven en nieuwe ontwikkeld via "practice of evidenced based" werken. Vanuit Youth Spot is effectonderzoek gedaan naar meidenwerk. Op dit moment lopen twee grootschalige effect onderzoeken naar het jongerenwerk en de methodiek straathoekwerk. De eerste onderzoeksresultaten tonen aan dat goed methodisch jongerenwerk het verschil maakt voor jongeren. Verdere onderzoeksresultaten volgen in 2020.

3) Waar nu aandacht voor nodig is

3.1 Complexiteit en zwaarte problematiek

Naar schatting 15% van de Amsterdamse jongeren tussen de 16 en 27 jaar heeft verschillende problemen met het volwassen worden⁴. Zij kunnen vaak niet op hun eigen netwerk terugvallen. Het gaat vaak om jongeren met schulden, jongeren die geen stage, baan of woonruimte kunnen vinden, jongeren die moeite hebben met het vinden van een zinvolle dagbesteding of mentale (prestatie)druk ervaren. Opvallend is dat er steeds meer jongeren met een licht verstandelijke beperking (LVB) en psychische problemen zijn. Zij ervaren moeilijkheden op de verschillende leefgebieden. Een integrale en samenhangende aanpak is dan ook nodig.

3.2 Verjonging van de doelgroep

Jongerenwerkers signaleren dat problemen bij jongeren steeds op jongere leeftijd beginnen. Er komen tegenwoordig al kinderen van 9 jaar, terwijl dat vroeger 13 of 14 jaar was. OKT-medewerkers en MBO-jeugdteams bevestigen dit. Opvallend is ook dat de jongeren die al op vroege leeftijd problemen hebben veelal oudere broers en/of zussen hebben die actief zijn in het criminele circuit. Aansluiting van werkers op deze doelgroep is dan ook belangrijk.

3.3 Eenzaamheid

Eenzaamheid is een groeiend fenomeen onder jongeren. Dit kent uiteenlopende oorzaken van armoede tot sociale uitsluiting vanwege bijvoorbeeld afkomst, ontwikkelingsachterstand of seksuele voorkeur. Eenzaamheid heeft negatieve gevolgen voor hun gezondheid. Jongeren weten hun wegen niet goed te vinden, komen in een sociaal isolement en een neerwaartse spiraal terecht. Jongerenwerkers brengen jongeren met elkaar in contact en helpen hen om hun sociale kring uit te bouwen en hun weg te vinden in de samenleving.

3.4 Online

Jongeren zijn steeds meer online te vinden en brengen tijd door op social media. Jongeren- en straathoekwerkers zijn al langer niet alleen offline actief en moeten het online domein nog meer tot hun werkgebied rekenen. Dat vraagt andere kennis en vaardigheden van werkers in hun integrale aanpak, maar ook in informatie-uitwisseling (het (h)erkennen van risico's en delen van privacygevoelige gegevens) en monitoring.

⁴ <https://www.amsterdam.nl/sociaaldomein/beleid-jeugdhulp/programma-overgang/>

3.5 LHBTI

Uit verschillende onderzoeken en uit de praktijk blijkt dat de positie van LHBTI-jongeren kwetsbaar is. Vooral jongeren die ontdekken dat ze L, H, B, T, of I zijn kunnen worden gepest of buitengesloten om hoe ze eruitzien of hoe ze zich uiten. De acceptatie van LHBTI onder jongeren is lager dan onder volwassenen. Depressieve en suïcidale gedachten en eenzaamheid komen meer voor onder LHBTI-jongeren dan onder hun leeftijdsgenoten. Vanuit het jongerenwerk is extra aandacht voor deze doelgroep nodig. Bijvoorbeeld door het organiseren van activiteiten om acceptatie en bespreekbaarheid van LHBTI te vergroten en jongeren elkaar laten ontmoeten.

3.6 Meidenwerk

De afgelopen jaren is al veel geïnvesteerd in meidenwerk en zijn de nodige resultaten geboekt. Zo is het bereik van meiden sterk toegenomen, soms wel tot 50%. Meidenwerk is gericht op specifieke meiden problematiek. Zoals weerbaarheid, seksualiteit, loverboys en mensenhandel en jonge moeders. Dit wordt georganiseerd in activiteiten alleen voor (jonge) meiden. Zij hebben veelal minder bewegingsvrijheid als gevolg van een controlerende en bepalende sociale omgeving. Aandacht voor het werken met meiden is en blijft noodzakelijk.

3.7 Overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs

De overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs is voor jongeren een precare overgang. Wanneer er onvoldoende aandacht en begeleiding is voor de onzekerheden van deze jongeren lopen zij risico op schooluitval of andere problemen. Jongerenwerkers hebben hier aandacht voor en bieden begeleiding.

3.8 Overgang 18-/18+

Op 18-jarige leeftijd krijgt een jongere de rechten en plichten die horen bij een volwassene. Deze overgang is moeilijk voor kwetsbare jongeren, die veel hebben meegemaakt. Soms moeten zij zich de vaardigheden die bij volwassenheid horen nog eigen maken. Deze jongeren verkeren in een extra kwetsbare positie. De begeleiding stopt terwijl het juist dan van belang is dat er iemand bij hen kan staan in de overgang naar 18 jaar, zoals iemand uit hun netwerk en/of een werker.

3.9 Radicalisering

Radicalisering is een actueel maatschappelijk thema. Vooral jongeren zijn vatbaar voor radicale invloeden. Jongerenwerk en straathoekwerk spelen een belangrijke rol in de signalering, preventie en aanpak hiervan. Door hun aanpak (individueel en groepsgewijs) weten zij jongeren (vroegtijdig) los te weken van personen met radicaal gedachtegoed. Zij bieden jongeren een alternatief geluid. Werkers kunnen signalen bespreken met de politie en de gemeente.

3.10 Onveiligheid en overlast

In de buurt

De straatcultuur verhardt. Straathoekwerkers en jongerenwerkers zien een toenemende groep jonge tieners op straat die overlast gevend gedrag vertonen. Ook jongeren zelf signaleren dit. Er zijn naar schatting 913 overlastevende jongeren in de stad, waarvan 338 onderdeel van de groepsaanpak (Top600)⁵. Een groep jongeren is potentieel kanshebber om in de criminaliteit te belanden. Er komen vaker en heftigere incidenten voor. Zo hebben de incidenten op Wittenburg en in andere delen van de stad iedereen opgeschrikt.

De wat oudere overlastgevende jongeren van rond de 16 jaar of ouder voelen zich niet altijd aangetrokken tot de activiteiten die het jongerenwerk biedt. Ambulant werkers zien deze jongeren op straat en ontvangen vanuit buurtbewoners signalen van overlast of criminaliteit. Zij geleiden deze jongeren door naar straathoekwerk of straatcoaches (verantwoordelijk voor handhaving). Tegelijkertijd zijn er ook jongeren die een positieve bijdrage willen leveren aan het versterken van het veiligheidsgevoel, maar merken op dat zij op straat niet altijd prettig bejegend worden door bijvoorbeeld politie en buurtbewoners.

⁵ Goedvolk, M., Jongebreur, W & C. Chederel (2018). Samenhang Aanpak overlast gevende jeugd en jeugdstelsel. Gemeente Amsterdam.: Barneveld: Significant

Op school

De straatcultuur en diversiteit komt met de jongeren de school in en verandert de sfeer in de klas en op het schoolplein. Er ontstaan situaties met wapen dragende jongeren, ronsel-praktijken voor drugshandel, meiden die slachtoffer worden van mensenhandel of jongeren die seksueel grensoverschrijdend gedrag vertonen. De cijfers van het aantal leerplichtige jongeren tussen de 5 en 18 jaar dat niet staat ingeschreven op een school en cijfers van het ongeoorloofd verzuim zijn in Amsterdam hoger dan het landelijk gemiddelde.

Het jongerenwerk heeft een outreachende functie op scholen voor jongeren met problemen. Zij biedt groepsgerichte activiteiten op scholen, maar ook individuele begeleiding en toeleiding naar hulp waar dat nodig is. Dit gebeurt in het VO en MBO. Jongerenwerkers zitten in de MBO-jeugdteams⁶. De verbinding Jongerenwerk VO-scholen, een deel van het straathoekwerk en VIA (Verbindende Integrale Aanpak) vallen ook onder het Flexibel Preventie Aanbod Jeugd. Deze preventieve, outreachende aanpak voor risicjongeren is gericht op jongeren die dreigen uit te vallen van school en/of werk. VIA vormt de verbindende factor tussen de domeinen school, buurt, thuis en zorg. Het is belangrijk om jongeren ervaring (hun cv) en stevigheid voor de arbeidsmarkt te laten opbouwen.

In het jongerencentrum

In de sociale accommodaties in de buurten heerst ook een toegenomen gevoel van onveiligheid. Ook werkers zijn zich bewust van de onveiligheid in sommige accommodaties. Zij ervaren dit tijdens hun werk. Er is niet altijd voldoende capaciteit aan werkers om voldoende aanwezigheid en begeleiding te bieden op de locaties.

4) Ontwikkelagenda voor sterk en toegankelijk jongerenwerk en straathoekwerk in de stad

Door sterk en toegankelijk jongerenwerk en straathoekwerk komen alle kwetsbare jongeren in beeld en worden bereikt. De inzet van de werkers draagt bij aan de ontwikkelkansen van jongeren, draagt bij aan preventie, signalering en zo nodig toeleiding naar andere organisaties/hulp. De urgentie en blijvende noodzaak hiervan is helder. De aanbieders van het jongerenwerk en straathoekwerk zijn het eens over wat ze willen bereiken voor jongeren, hun ouders, buurtbewoners en de stad.

Vanuit die urgentie hebben we gezamenlijk een ontwikkelagenda opgesteld die beschrijft wat aanbieders van jongerenwerk en straathoekwerk in de komende jaren in gezamenlijkheid willen realiseren.

Deze ontwikkelagenda is geen statisch document en is onlosmakelijk verboden met de dynamiek in de stad en vraagt daarom enige flexibiliteit. Als maatschappelijke ontwikkelingen daar om vragen, zal de ontwikkelagenda aangevuld of aangepast moeten worden.

4.1 Geef inhoudelijke onderwerpen voorrang in aanpak

De aanbieders van het jongerenwerk en straathoekwerk zien het als hun opgave om in gezamenlijkheid met de stad, stadsdelen en partners met voorrang (verder) te werken aan een inhoudelijk kader voor de onderwerpen behandeld in hoofdstuk 3:

1. Complexiteit en zwaarte problematiek
2. Verjonging van de doelgroep
3. Eenzaamheid
4. Online
5. LHBTI
6. Meidenwerk
7. Overgang naar voortgezet onderwijs en Jongerenwerk op school
8. 18+/18-
9. Radicalisering
10. Onveiligheid en jeugdoverlast/ Jeugd en Veiligheid

⁶ Niet gefinancierd uit de basisvoorzieningen.

Over deze inhoudelijke onderwerpen willen we afspraken maken met de stad en stadsdelen om in gezamenlijkheid te kijken welke inzet waar nodig is en wanneer wat wordt opgepakt. Voor al deze onderwerpen geldt dat zij nadere uitwerking nodig hebben en dat het alleen maar gaat lukken als we ons gaan richten op onderstaande punten.

4.2 Zet de beschikbare middelen in daar waar de opgaven het grootst zijn

Door het combineren van data uit de kwetsbaarheidsindex, de analyses van de OKT's, ervaringen van werkers, hulpverleners en politie kan bepaald worden waar de inzet van jongerenwerk en straathoekwerk het hardst nodig zijn. Dat kan een wijk betreffen of een specifieke buurt. Wanneer helder is waar de opgaven het grootst zijn is het van belang om niet alleen de beschikbare middelen maar ook de capaciteit van het jongerenwerk en straathoekwerk hier op af te stemmen. Betrokken partijen moeten hierbij hun inzet op elkaar afstemmen en bijdragen naar vermogen. Het aantal jongerenwerkers en straathoekwerkers is de afgelopen jaren achtergebleven bij de groei van het aantal jongeren met problemen en bij de groei van de stad. Ook is de complexiteit van problemen toegenomen en hebben de werkers te maken met zwaardere problemen. Het is dan ook belangrijk te investeren in extra capaciteit, met name in de wijken waar de opgave het grootste is.

Door de toename van complexe hulpvragen bij jongeren, meer problematiek bij meiden en verjonging van de doelgroep is vanuit het jongerenwerk en straathoekwerk meer individuele aandacht nodig voor jongeren, naast de groepsgerichte activiteiten die worden geboden. Juist de individuele trajecten zijn tijdsintensief. Complexere problematiek vraagt een intensievere aanpak en meer samenwerking tussen jongerenwerkers en straathoekwerkers en met andere (gebieds) partners, zoals jeugdhulp, zorg, onderwijs en partners in het veiligheidsdomein.

4.3 Zoveel mogelijk kwetsbare jongeren zijn in beeld en bereikt

Jongerenwerkers en straathoekwerkers zijn bij uitstek goed in het contact maken met jongeren en (h)erkennen van kwetsbare jongeren in de buurten waar ze werken. Het jongerenwerk en straathoekwerk is een vindplaats voor kwetsbare jongeren én de plaats van waaruit laagdrempelige, lichte ondersteuning en hulp geboden kan worden. Jongerenwerkers en straathoekwerkers werken daarbij - vanuit een gedeelde opgave - nauw samen met andere partners in de buurt. Zoals de OKT's en (nieuwe) buurtteams sociaal. Zo nodig wordt ook samengewerkt met informele, formele en specialistische zorg.

Door het versterken van deze samenwerking en informatie-uitwisseling willen we ook die jongeren bereiken die nu onvoldoende of niet in beeld zijn. Denk aan voortijdig schoolverlaters, onzichtbare en/of spookjongeren en jongeren die in aanraking zijn gekomen met justitie en voor wie geen of onvoldoende ondersteuning vanuit ouders en opvoeders wordt gegeven. En aan de andere in hoofdstuk 3 genoemde specifieke doelgroepen zoals meiden, jongeren met een LHBTI identiteit of bij wie radicalisering dreigt.

4.4 Neem regie voor goede samenwerking

Om te zorgen dat er geen jongeren tussen het spreekwoordelijke "wal en schip" vallen is nauwe samenwerking nodig tussen jongerenwerk, straathoekwerk en haar (gebieds)partners. Eenduidig opdrachtgeverschap vanuit de gemeente met helderheid over vereiste samenwerking en de sturing hierop is noodzakelijk. Partners werken in dezelfde wijk/buurt voor dezelfde jongeren en hun ouders, maar vaak vanuit verschillende invalshoeken en werkwijzen. Door helderheid over "wie waarvoor verantwoordelijk is" en wat we van elkaar mogen verwachten worden jongeren efficiënt en vanuit een samenhangend perspectief geholpen en bouwen we met partijen in de buurt aan effectieve coalities.

4.5 Zorg voor samenwerkingsafspraken met het veiligheidsdomein

Daar waar het gaat om jeugd en veiligheid zijn heldere en haalbare werkafspraken nodig. Jongerenwerk, straathoekwerk, politie en handhaving werken allen aan veiligheid vanuit hun eigen perspectief en volgens eigen methodieken. Zo beschikken jongerenwerkers en straathoekwerkers over informatie over de jongeren en groepen in de buurt. Deze informatie is waardevol voor andere gebiedspartners. Stadsbreed is er nog vaak onduidelijkheid over samenwerking in relatie tot informatie-uitwisseling binnen de aanpak jeugd en veiligheid. Dit kan verwarrend en bedreigend zijn voor de jongeren. Het raakt daarmee ook de veiligheid en het gevoel van veiligheid van de werkers. En het kan daarmee ook samenwerking tussen de partners belemmeren.

Door meer samenwerking en afstemming over uitgangspunten en methodieken moet een gezamenlijk kader ontstaan, waarbinnen de samenwerking in de buurt plaatsvindt.

Op inhoudelijk gebied is voor jongeren een vernieuwde aanpak en aansprekend aanbod nodig om te voorkomen dat deze doelgroep de criminaliteit ingaat of verder afzakt. Dit vernieuwde aanbod binnen de preventie van jeugdcriminaliteit en de bestrijding van druggerelateerde criminaliteit zouden we graag gezamenlijk ontwikkelen.

4.6 Zorg voor voldoende mogelijkheden rondom werk en school

Jongerenwerkers bouwen een betekenisvolle relatie op met jongeren. Ze laten de jongeren hun talenten ontdekken en zien dat er ook voor hen kansen zijn (vrije tijd, school, werk). Aan de volgende stap: "het begeleiden van jongeren bij het zetten van een vervolgstap" komen ze binnen hun werk vaak onvoldoende toe. De jongerenwerkers moeten de jongeren nu te snel loslaten, waardoor jongeren niet aankomen bij andere organisaties en terugvallen in 'oud gedrag'.

Door de opdracht aan het jongerenwerk en straathoekwerk (en VIA) te verbreden naar het langer coachen (groepsgewijs en individueel) van jongeren zullen meer jongeren hun opleiding afronden en naar werk toegeleid worden. Jongerenwerk en straathoekwerk pakken een belangrijke rol in het opbouwen van een CV voor jongeren. Zij bemiddelen naar stages en bijbaantjes. Hier doen jongeren ervaring op en wordt de kans op een baan vergroot. Ook jongeren die bijvoorbeeld met een verslaving kampen of jongeren die in aanraking zijn geweest met jeugdzorg of justitie kunnen met een langere begeleiding/coaching door de werkers beter hun plek terugvinden in de samenleving.

Wij vragen het college om samen met ons te experimenteren en solide businesscases te ontwikkelen waarbij interventies vanuit het jongerenwerk en straathoekwerk zichzelf op termijn terugverdienen door minder schooluitval, minder criminaliteit, lagere zorgkosten en uitkeringskosten. Kortom: het is van belang dat er meer mogelijkheden komen om jongeren vanuit het jongerenwerk en straathoekwerk langer te coachen rondom werk en school.

4.7 Investeer in voldoende jeugdaccommodaties verspreid over de stad

Jongerenwerkers werken op straat en vanuit jeugd- en jongerencentra. In de jongerencentra is een aanbod van activiteiten gericht op onder meer talentontwikkeling, persoonlijke ontwikkeling, maatschappelijk functioneren, participatie en begeleiding. Jongerencentra bieden een 'veilig thuis' voor de jongeren en zijn een (vind)plaats waar ze met hun vragen terecht kunnen bij werkers die ze kunnen vertrouwen. Het jongerenwerk is de aangewezen partij om dit vanuit hun opdracht in de basisvoorziening te realiseren. Ook straathoekwerkers maken van de accommodaties gebruik als vindplaats en als samenwerkingslocatie.

Het is dan ook van belang dat wordt geïnvesteerd in locaties die zijn verspreid over de stad. In Zuidoost zijn er bijvoorbeeld helemaal geen locaties meer. Hiervoor is het nodig om de behoefte aan locaties te objectiveren. En met in het bijzonder aandacht voor de behoefte aan locaties voor meiden of LHBTI-jongeren. Veel meiden – die kwetsbaar zijn – voelen zich niet vrij om deel te nemen aan activiteiten op dezelfde locatie bij (vrienden van) hun broers, vaders of waar andere familie kan rondlopen. Ook voor LHBTI-jongeren kan het een drempel zijn een algemene voorziening binnen te gaan en zou een voor hen "veilige plek" waardevol kunnen zijn. De accommodaties kunnen ook een werkplaats zijn voor de buurtteams, maatschappelijke ondersteuning en gespecialiseerde zorg.

4.8 Versterk de professionaliteit van de werkers

Het jongerenwerk en straathoekwerk is een apart soort werk dat grote invloed heeft op het leven van jongeren en via hen op het functioneren van de samenleving als geheel. Het succes van deze inzet hangt samen met de kwaliteit van de werkers. De organisaties van jongerenwerk en straathoekwerk zien het als goed werkgeverschap om de professionaliteit van hun werkers en het beroep van jongeren-/straathoekwerker te versterken. Verschillende partners doen wetenschappelijk onderzoek om het werk verder te versterken en te borgen. Daarbij zien de organisaties van het jongerenwerk en straathoekwerk kansen in het ontwikkelen van een stedelijke leerlijn in samenwerking met Youth Spot. Deze inzet kan worden gekoppeld aan de ontwikkelagenda. Hierbij betrekken we de opdrachtgevers en samenwerkingspartners (OKT) graag bij de invulling.